

Photo credit Mark Gerson

Jim Crace s-a născut în 1946, la St Albans, în Marea Britanie. A studiat literatură engleză la Birmingham College of Commerce și a lucrat ca voluntar în Sudan, realizând programe educative pentru televiziune. În calitate de membru al Tinerilor Socialiști, a militat pentru dezarmare nucleară și independența coloniilor. La întoarcerea în Anglia, a lucrat pentru BBC, unde a continuat să realizeze programe educative. A debutat în 1974, în *The New Review*, cu povestirea *Annie, California Plates*. Primul său roman, *Continent* (1986), marchează și începutul succesului său internațional, fiind distins cu premii prestigioase: Whitbread First Novel of the Year Award, David Higham Prize for Fiction și premiul pentru ficțiune al cotidianului *The Guardian*. A publicat alte zece romane, printre care *Signals of Distress* (1994), *Quarantine* (1997), *Being Dead* (1999), *The Devil's Larder* (2001) și *Casa moli-meii* (*The Pesthouse*, 2007; Editura ALLFA, 2012). *Recolta* (*Harvest*, 2013; Editura ALLFA, 2015), nominalizat la Man Booker Prize, este cel mai recent roman al său. Jim Crace este membru al Royal Society of Literature și doctor honoris causa al University of Central England.

„Când te apuci să scrii un roman e ca și cum te-ai apuca să împingi un bolovan pe povârnișul unui deal. După o vreme, ca să complicăm metafora, bolovanul se umple cu heliu și se transformă într-un balon care te ia pe sus și te duce până în vârf. Tot ce trebuie să faci e să nu-ți pierzi cumpătul și să ai încredere în povestire.

Povestirea ne însoțește de mii de ani și ne-a ajutat în nenumărate feluri – tocmai de aceea, în termeni darwiniști, a supraviețuit.“

Jim Crace

De același autor în Strada Ficțiunii:

Casa molimei (ALLFA, 2012)

Recolta

JIM CRACE

Traducere din limba engleză de
Iulian Curuia

EDITURA ALLFA

HARVEST

Jim Crace

Copyright © Jim Crace 2013

Published by arrangement with David Godwin Associates Ltd, London

RECOLTA

Jim Crace

Copyright © 2015 Editura **ALLFA**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

CRACE, JIM

Recolta / Jim Crace; trad.: Iulian Curuia. –

București: ALLFA, 2015

ISBN 978-973-724-724-7

I. Curuia, Iulian (trad.)

821.111-31=135.1

Toate drepturile rezervate Editurii **ALLFA**.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată

fără permisiunea scrisă a Editurii **ALLFA**.

Drepturile de distribuție în străinătate aparțin editurii.

All rights reserved. The distribution of this book outside

Romania, without the written permission of **ALLFA**,

is strictly prohibited.

Copyright © 2015 by **ALLFA**.

Editura **ALLFA**:

Bd. Constructorilor nr. 20A, et. 3,

sector 6, cod 060512 – București

Tel.: 021 402 26 00

Fax: 021 402 26 10

Distribuție: 021 402 26 30;

021 402 26 33

Comenzi: comenzi@all.ro

www.all.ro

Redactare: Ruxandra Câmpeanu

Tehnoredactare: Liviu Stoica

Corectură: Anca Tach

Design copertă: Alexandru Novac

„Ferice de cel care se îngrijește
Numai de câteva pogoane strămoșești,
Și cu aerul de aici se mulțumește
Pe ăst pământ al lui.“
Alexander Pope, *Odă singurătății*

Două spirale de fum, într-o perioadă a anului care e prea călduroasă pentru un foc de țară, ne iau prin surprindere la revărsatul zorilor, sau îi iau prin surprindere pe aceia dintre noi care nu s-au ținut de pozne-n întuneric. Pământul nostru e cuprins de flăcări de la un cap la altul. Dincolo de șanțurile de hotar și la adăpostul pădurilor noastre, pe pământ comun, acolo unde ieri nu era nimeni care să facă focul, niște străini și-au ridicat o colibă la lumina milostivă a unei luni de seceriș – patru pereți făcuți în pripă, un acoperiș – și au trimis la cer cea mai îndepărtată dintre cele două spirale de fum. Focul arde jilav. Probabil că au pus verdeață umedă ca să facă fumul mai negru și să nu treacă neobservați. Se ridică într-o coloană care abia dacă se subțiază sau se îndoaie până ce trece de coroana copacilor. Ne spune: „Au sosit vecini noi; și-au găsit un loc, și-au făcut o vatră; cunosc cutumele și legea. Primul fum le-a dat dreptul să rămână.“ Mai vedem.

De-abia cea de-a doua spirală cenușie ne adună la un loc și ne grăbește afară din case la primele ore are dimineții, în ziua aceasta de odihnă, spre casa conașului Kent. De departe, fumul pare albicios. Aici n-a pus nimeni frunziș pe foc ca să-l înnegrească. Dar flacăra nu e deloc sfioasă. Se aude cum trosnește lemnul. E foc de bușteni, mai mult ca sigur. Dar de lemn vechi. Tăiat de mult. Se simt anii în mirosul lui. Ne e teamă că arde conacul și că o să se dea vina pe noi c-am stat să dormim. Am face bine să ne pregătim scuzele. Așadar, azi-dimineață, când i-am auzit în somn căpriorii și grinzile trosnind, trebuie să le fi confundat cu freamătul obișnuit al copacilor și al vântului sau cu truda viselor sau cu oftatul oaselor noastre. Ieri am terminat

de strâns recolta, am legat ultimul snop. Nădăjduiam să dormim mult și bine în dimineața asta, cu umerii grei, firește, dar cu inima ușoară. Ne-a asurzit fericirea, așa o să spunem. Abia când am auzit-o pe Willowjack, iapa roșcată la care ține conașul, nechezând de frică la vederea fumului, abia atunci ne-am trezit și am venit să ajutăm, așa cum și trebuia să facem, pentru că nimeni nu vrea să piardă conacul.

Acum că am ajuns la curțile și grajdurile conașului, ne izbește mirosul paielor arse și aproape că le simțim gustul. Fumul și flăcările nu vin de la casa lui, ci de la șură și de sub acoperișul hambarului. Porumbarul cel frumos vopsit s-a făcut deja scrum. Ne așteptam să vedem păsările fluturându-și aripile ca zăpada pe cerul înnegrit de fum. Nu vedem nici măcar una singură.

Știu pe cine ar trebui să dăm vina. Când Christopher și Thomas Derby, singurii noștri gemeni, au venit aseară cu Brooker Higgs de la pădure, prea păreau mulțumiți, cu toate că nu aduseseră păsări sau iepuri pentru oală, și nici măcar lemne pentru foc. Atât cât mi-am putut da seama, singura pradă pe care au adus-o cu ei era un sac mare, dar ușor ca un fulg, și câteva hohote nerușinate de râs. Fuseseră să culeagă ciuperci. Și, după cum se prezentau, păreau să fi mâncat crude câteva dintre ghebele pe care le găsiseră prin pădure. Același lucru îl făcusem și eu în prima mea vară aici, acum vreo doisprezece ani, când eram mai necopt și mai îndrăzneț, deși nu foarte tânăr. Îmi amintesc că le-am mâncat. N-ai cum să le uiți. La fel ca ieri, tăiasem și legasem ultimul snop din recolta de pe anul acela. La fel ca azi, luasem o pauză de la muncă, și așa fi putut să-mi cumințesc neastâmpărul dormind. În schimb, l-am luat cu mine pe John Carr, care mi-era vecin, cum mi-e și acum, și am plecat în după-amiaza aia, ca să-i mulțumesc Domnului pentru milostenia Lui, la cules ghebe chiar în pădurile astea. N-o să uit niciodată luminile care dansau în întuneric, cli-pocitul apelor și veselia fetelor, aura strălucitoare care învăluia tot ce mișca și urmele-n noroi pe care le lăsam pe unde treceam, curajul enorm care mă îmboldea înainte și frica mea stăruitoare (da, chiar și-acum), sau ce albastru întunecat a îmbrăcat luna în noaptea aceea, și cât de roșie s-a făcut după aceea. Aș vrea să fi avut curajul să mai caut luna aia o dată.

Seara trecută, când gemenii și Brooker Higgs au trecut prin dreptul caselor noastre, răsfirându-și în semn de salut degetele murdare de la mocirla din viroagă, i-am întrebat dacă au avut noroc. Imediat și-au deșertat sacul cu ciuperci, pentru că erau prea zăpăciți și năuci ca să le ascundă, deși știau că sunt un apropiat al conacului. Am dat frunzele umede la o parte și am examinat cu atenție puținele ghebe care le rămăseseră și pe care bănuiesc că le păstrasera ca să aibă din ce se înfrupta și mai târziu; mai erau și multe gălbioare care, fierte în lapte, se zice că au un gust atât de bun, că te-ar scula și din morți. Sacul era voluminos din pricina unui burete al cerbilor uriaș, moale ca obrazul unui copil, eliberând deja spori, și prea galben și uscat ca să mai fie bun de gătit. Dar atunci de ce îl mai culeseseră? De ce nu îl azvârliseră cu sete din drumul lor? Ce-i apuca-se pe zănaticii ăștia?

Iată ce s-a întâmplat. Asta e ce-am socotit eu cu mintea mea, fără ajutorul vreunui polițist sau judecător – oricum, locul ăsta e atât de departe de orice oraș, încât astfel de ființe judicioase nici n-au cum să trăiască printre noi; suntem prea puțini și ne împuținăm pe zi ce trece. Ultima zi de recoltă n-a fost atât de veselă pe cât ar fi trebuit să fie. Și asta nu doar pentru că recolta s-a dovedit atât de săracă anul ăsta. Un domn pe care nu-l cunoșteam ne privea cum culegem orzul și lăsăm în urmă doar miriște; un vizitator... Un eveniment rar, emoționant și neliniștitor. Noi seceram cu coasa; el lucra cu pensula și condeiul. Spunea că ne înregistrează sau, mai exact, că ne însemnează pământurile, la cererea conașului Kent. Își apleca planșeta pentru toți cei care întrebau, lăsându-i să vadă însemnările din tabel, liniile geometrice despre care spunea că reprezintă câmpurile și pădurile, pătratele care indicau casele, iazurile, aleile, poienile.

Era un om plăcut, aș spune. Nu avea mai mult de treizeci de ani și se îmbrăca exact ca și conașul, nu în haine de muncă, ci de promenadă: cizme zdravene, pantaloni, o vestă și o pălărie simplă fără pene, broșe sau embleme. Barba lui era netezită și ascuțită cu ceară. Am o mistrie îngustă care-i seamănă perfect. O barbă de orășean. O barbă bogată. Mergea pieziș, cu brațul și umărul stâng înțepenite. Trupul lui nu era făcut pentru războaiele

și hârtoapele câmpului. Era un împiedicat. Figura și mersul lui păstrau, mi se părea, urmele unei boli mai vechi. Dar n-am văzut niciodată un om mai pregătit să te întâmpine cu un zâmbet. Nu ne puteam abține să nu ne holbăm la el și mereu ne întrebam, fără să o spunem, dacă nu cumva însemnările de pe tăblia lui ne-ar putea marca și pe noi, în cine știe ce fel nedorit.

Dar nu ne puteam îngădui să ne abatem atenția de la lucru, pentru că de munca de ieri depindea soarta noastră. Dacă voiam să avem grâne să ne ajungă tot anul, numai prin trudă puteam să le câștigăm. Recolta din vara asta nu era suficient de bună. Aici, belșugul venea mână în mână cu nerodnicia. În adâncurile vâlcelelor umbroase și pe pantele pietroase, mai neglijate, sămânța a rodit cu zgârcenie. Spicele au crescut sfrijite, strâmbe și slabe ca oaspetele nostru șchiop, de nici nu meritau cosite. Câmpurile mai înalte însă, pe care le-am lăsat la sfârșit, au fost întotdeauna mai mănoase și mai promițătoare. Încă de astă primăvară tot așteptam cu pumnii strânși, văzând cum orzul nostru cel mai bun își lasă verdele în urmă și se face roșiatic. De pe alee, cum te uiți la arabescurile sălciilor de lângă pârâu, capătul câmpului nostru de orz, legănându-și spicele în bătaia vântului, ne arăta ocrul și verdele lui, ambra și cromul. Iar mirosurile, care toată vara asta zăbavnică fuseseră sleite și jilave, acum erau ca zahărul și ca miezul de nucă. Aduceau promisiunea berilor și a terciului de ovăz cu lapte. Mustățile spicului erau sfărâmicioase și atât de uscate, încât se puneau pe trăncănit de fiecare dată când erau deranjate, flecărind cu zeci de mii de voci de fiecare dată când adia vântul, de fiecare dată când se strecura pe acolo vreun iepure, vreun șoarece sau vreo pasăre. Spuneau: „Ne-am săturat. Capetele ni s-au copt și ni-s grele. Ne-am uscat. Scoateți-vă coasele și faceți ce știți voi mai bine.“

Dai la coasă și stai la bârfă. Așa merg lucrurile. În zilele de cules, niciun om cu două brațe zdravene nu poate să se aștepte să aibă de-ale gurii dacă nu trudește neîncetat. Am rămas prea puțini în ultima vreme ca să mai lăsăm pe cineva să stea deoparte. Nimeni nu o să rămână cu mâinile nezgâriate de paie uscate. Copiii o iau înaintea noastră, căutând cenușii ciulinilor care ar putea să înece orzul nostru roșu ca rugina; apoi se apleacă

printre grâne ca să plivească urzicile, scaietii și măcrișul; noi spunem că „dreg nedreptățile“. Umeri lați leagănă secerile și coasele pe costișele mănoase; iepuri de câmp, potârniche și vrăbii fug din fața lamelor noastre; soțiile și fiicele noastre adună și leagă snopii, deși fără prea mare grijă – să gândesc că zece sunt pentru comună și de-abia unul pentru gospodăria lor. Bătrânii noștri, cu oasele trosnindu-le, însemnează locurile unde o să fie căpițele; soarele începe să usuce ce-am cules. Munca noastră e sfințită de razele lui. Spre deosebire de zilele de iarnă sau de cele de sapă, zilele de coasă sunt pline de satisfacții, iar compania le face încă și mai plăcute, pentru că toate chipurile pe care le cunoaștem și le iubim (ca și cele pe care le cunosc, dar care nu prea-mi plac) se strâng laolaltă de seceriș, legați de același izlaz și nutrinde aceleași speranțe. Dacă, de pildă, auzim un muntiac cerând să fie prins și fript sau un sitar implorându-ne să-i facem mormânt într-o plăcintă, ne ridicăm toți odată privirile și laolaltă ne uităm spre pădure; dacă soarele se lasă acoperit de nori, ne ridicăm toți odată și ne uităm la el cu reproș; coasele și celelalte unelte pocnesc și sporovăiesc la unison. Toată lumea aude tot ce spunem. Așa că lucrăm cu bucurie și cu inima deschisă.

Cositul împreună lasă loc și pentru vorbe fără perdea. Pe măsură ce cade orzul, se coace și umorul nostru. Poți să strigi liniștit toate bârfele în gura mare, poți să arunci provocări și să atâți spiritele fără nicio grijă. Cine-și împarte nevasta cu altul? Care burlac bărbos e prea prietenos cu capra lui? Care văduv (se uită cu toții la mine) și-a băgat nasul în oala altuia? Care flăcăi cu bujori în obrăjori sunt copiii din flori ai cătunului, făcuți în patul unuia și născuți în al altuia? Cine face dragoste cu putina de mere? Cine e însurat cu un sac de cereale? Când cosim pe câmp, nu mai știm de rușine.

Așa că nici nu-i de mirare că, de îndată ce musafirul nostru, „domnul Scârța-Scârța“, însoțindu-l pe conașul Kent să măsoare cu panglica și ruleta forma și întinderea pârloagei, a ajuns îndeajuns de departe încât să nu ne poată auzi, ne-am întreat cu voce tare dacă orășeanul ăsta care a venit la noi în vizită a reușit cumva să treacă peste betșugul pe care nu și-l ascundea și să-și găsească o nevastă care să-l primească. O fi fost bărbatul cuiva?

Și dacă era, atunci ce plăceri îmbujorate o fi obținut doamna Scârța-Scârța de la o asemenea împleticire și întepeneală, ce i-o fi plăcut la iubitul ei împiedicat, a cărui bărbie semăna așa de bine cu părțile ei rușinoase și păroase? „Ce mi-ar mai plăcea să-l cosesc“, a zis vecinul meu, John. „Mie mai degrabă mi-ar plăcea să-i dau ei toiagul meu de lemn“, a spus altcineva. Apoi, firește, vorbele fără perdea au devenit tot mai îndrăznețe, și toți au început să facă glume despre cum o fi să mângâi barba domnului Scârța-Scârța sau partea geamănă a doamnei; în seara aceea, de fiecare dată când oaspetele se apropia de noi, mângâindu-și barba cu mâna, așa cum îi stătea în obicei, femeile abia dacă își puteau reține zâmbetul, în timp ce bărbații îl priveau, mușcându-și buzele. „Și-ai văzut ce mâini albe are?“ a întrebat una dintre fetele din sat. „Mă-ntreb dacă și le-a murdărit vreodată... în afară de dățile în care...“ Nu, nu avea de gând să își ducă vorba până la capăt. Ce-i trecea prin cap nu părea posibil.

Abia când domnul s-a întors în după-amiaza aceea și s-a oprit în spatele nostru pe miriștea care ne zgâria picioarele, ca să ne cântărească și să ne măsoare, am început să ne întrebăm din nou ce se va alege de aceste locuri iubite și să ne pierdem liniștea. Ce voia de la pământul nostru, ce-și nota în tabelele lui? I-am văzut degetele alunecând în sus și-n jos pe răboj. L-am auzit numărând, până când a ajuns la neînsemnatul număr 58. Ăștia eram noi. Știam destul cât să înțelegem că, în lumea mare, făina, carnea și brânza nu se împart în saci și porții pentru cămară, așa cum se întâmplă la noi, ci sunt cântărite ca să fie date la vânzare. Nu cumva prezența domnului Scârța-Scârța confirma zvonul, care tot trecuse pe la ușile noastre, că conașul Kent ajunsese așa de strâmtorat, acum că era văduv, încât trebuia să ne măsoare și să ne vândă pământul? Bucuria muncii la câmp și inimile noastre deschise nu ne-au mai putut înveseli de îndată ce această teamă s-a înstăpânit peste noi. Zâmbetul amabil al observatorului nostru părea dintr-odată amenințător.

Nu ne-am grăbit să dăm glas îngrijorărilor. Dar ne-am ocupat de ultimele parcele de orz în tăcere și fără prea multe vorbe poznașe – și cu mai multă hărnicie, acum că eram ținuți sub supraveghere. Acum, fiecare strigăt de muniac sau de sitar părea

un avertisment. Fiecare nor negru ne amintea că nimic nu e sigur. Mormăiam în barbă, prea tulburați ca să ne mai ridicăm glasul îndeajuns cât să ne audă și vecinii care coseau lângă noi. Câțiva dintre bărbații mai tineri luaseră o mină din care se înțelegea că au de gând să apere pământul chiar și cu prețul vieții lor sau cu al vieții oricui le-ar fi stat în cale. Mândria aceea mocnită. În loc să spună ce au pe suflet, își vărsau năduful pe guguștiuci și pe ciori sau pe câțiva dintre porumbeii albi-cenușii ai conașului, care coborâseră pe miriște și ciuguleau deja spicele căzute – spice care, după datini străvechi, erau ale noastre. Acești „diavoli de zăpadă“, pe care albeața nepotrivită cu anotimpul îi făcea să pară încă și mai iscoditori și mai hulpavi, se înfruptau din pâinea și berea noastră, așa că oamenii își trimiteau copiii să tragă în ei cu praștia, să arunce după ei cu pietre sau să-i gonească cu strigăte, ca să le arătăm că pământul e al nostru. Aerul era plin de pene și de țipete. Așa înaintam în ultima noastră recoltă.

După socoteala mea, de îndată ce încurcata zi de muncă a luat sfârșit, și după ce am strâns orzul și l-am urcat în căruțe, gemenii Derby și Brooker Higgs, flăcăi buni de înșurătoare într-un sat exasperant de sărac în fete bune de măritiș, au plecat în pădure, în timp ce noi, cei mai mulți, ne-am întors pe la casele noastre să facem bilanțul zilei. Am chibzuit îndelung, întorcând lucrurile pe toate fețele și clătinând din cap până când ne-am convins că conașul Kent e prea bun și prea drept ca să ne vândă pământurile. Avusese întotdeauna grijă de noi. Iar noi întotdeauna avuseserăm grijă de el. La urma urmei, cine ne băgase în cap ideea asta, că vrea să vândă? Domnul ăla șui și bărbos? Un tabel? Faptul că ne număraseră pe toți? Nu, nu aveam niciun motiv să fim bănuitori. S-ar fi convenit să petrecem restul zilei cu inima ușoară și să ne bucurăm de spicuirea care avea să îi urmeze, când Regina Recoltei o să se aplece să culeagă întâiul spic. Să ne așteptăm ca anotimpurile să-și urmeze unul altuia ca de obicei, ani întregi și multe recolte de acum încolo. Totul avea să rămână la fel. Așa credeam. Ne-am petrecut seara în liniște și tihnă. Dar, spre deosebire de cei trei holtei, nu am găsit și nici nu am mâncat ghebe, pentru ca apoi să căutăm cum să ne răzbunăm pe păsările furcioase, mai ales pe cele albe din porumbarul conașului. Nici

nu am dat peste vreun burete al cerbilor mare cât un bostan, dar prea uscat ca să mai poată fi mâncat. Un burete ca ăsta, uscat și gol pe dinăuntru, nu e bun decât ca să plimbi focul dintr-o parte în alta. Asta o știe orice neisprăvit care a fost vreodată în pădure. Dacă îți pui în minte, mai poți să-l folosești ca să duci foc în curtea conașului când toată lumea doarme și nu mai veghează decât iscoadele negre ale nopții.

Firește că zăbăucii ăia nu avuseseră de gând să omoare atât de mulți dintre porumbeii conașului. Nici măcar nu ar fi vrut să dea foc porumbarului. Plănuiseră numai să scoată ceva fum ca să gonească păsările. Dar, odată ce au intrat în hulubărie cu buretele care le servea drept felinar și au călcat pe paiele alea uscate și printre rămurelele pe care porumbeii le aduseseră înăuntru ca să-și facă cuib, n-a mai durat mult până ce focul mocnit s-a transformat în flacără, iar flacăra, încurajată de nebunia bătailor de aripi, s-a strecurat pe sub grinzile acoperișului, s-a hrănit cu rășina cherestelei și s-a așezat pe vârfurile căpițelor de fân de anul ăsta. Păsările se țin departe de fum. Așa că porumbeii trebuie să se fi ascuns prin colțurile cotețului sau poate că se izbeau de șipcile acoperișului, încercând să găsească o ieșire cu ciocul. Dar cine știe, de fapt, ce fac porumbeii în apropierea focului? Poate că stau și gânguresc, prea prostovani ca să facă altceva, până când li se pârlesc penele de tot și carnea le arde până la os. Orice s-ar fi întâmplat, un lucru e sigur: în dimineața asta, porumbarul miroase a carne. Iar pe gemeni și pe Brooker Higgs îi așteaptă cea mai grea dimineață din viața lor.

În orice alt loc, niște incendiatori îndărătnici ca aceștia ar fi spânzurați. Ar atârna prinși în cârlige ca să-i vadă toată lumea, în timp ce păsările pe care le goniseră de pe câmp ar ciuguli din carnea lor. Dar, așa cum am spus, locul ăsta e prea rupt de lume; trei zile cu trăsura, două cu poștalionul, până să dai de vreun târg; n-avem judecător sau polițist; iar conașul Kent, stăpânul nostru, e drept. Și se codește mult când vine vorba de legi și pedepse. Ar prefera mai degrabă să accepte un răufăcător printre lucrătorii lui decât să lase o familie fără un tată, un soț sau un fiu. Firește că arderea hambarului și a porumbarului conașului nu e o treabă care să treacă pur și simplu nepedepsită. Dacă făptașii sunt

găsiți, ar trebui să se aștepte la o bătaie, urmată de niște nopți chinuite, petrecute undeva dincolo de hotarele noastre. Li s-ar mai putea lua, ca despăgubire, niște dobitoace din gospodărie – două capre, câțiva porci înțărcați. Dar viața lor nu o să fie în pericol, nu aici. Așa că ar fi mai bine pentru cei trei holtei dacă și-ar păstra cumpătul și ar ieși afară să stingă focul pe care tot ei l-au aprins; ar fi mai bine să facă pe nevinovații și să spere că toată lumea va pune focul pe seama lui Dumnezeu. Un ghinion, cum ar veni, fără cineva pe care să poți da vina.

Dar Brooker și gemenii nu sunt învățați cu minciuna. Nu pot să-și facă numărul și după aia să se deghizeze ca să scape de mâna justiției, cum fac atâția renegați și criminali. Se vede cât de colo că sunt vinovați. Sunt prea gălăgioși și prea agitați, mai ales atunci când apare conașul Kent însuși, înfășurat în sumanul fără mâneci pe care i-l împletise soția în iarna morții ei, și rămâne uluit lângă iapa lui, mai în spate și departe de dogoare, să-și vadă hambarul cum dispare. Casa și liniștea lui sunt pârjolite. Vinovații fac tot ce pot ca să fie văzuți de stăpân, vor să-i arate cât de credincioși îi sunt și cât de mult pot să trudească pentru el. Spre deosebire de noi sau de conașul Kent, nu ar recunoaște nici în rușul capului că au totuși o oarecare fascinație copilăroasă și nesupusă pentru flăcări, pentru mijlocul acesta străvechi de a preface totul în pulbere și cenușă. În schimb, se grăbesc să aducă apă de la iaz și din cisterne. Prea se dau în stambă încercând din răputeri să se bată cu flăcările. Focul le-a uscat limbile ca pe fânul lăsat la soare. Nu par să aibă nicio frică. Parcă însăși viața lor depinde de stingerea focului.

Firește, tot ei sunt cei care pun la cale vânătoarea de vinovați. Mai ales Brooker Higgs, el e oratorul. Devine imediat limpede – de îndată ce o sugerează – că nimeni n-o să creadă că focul s-a iscat dintr-o întâmplare sau pentru că s-a încălzit vreo căpiță prea tare. O căpiță bună e mai zdravănă decât un bordei, snopii ei sunt ca niște cărămizi. Poate să transpire și să se în-cingă, dar de unde să prindă foc? Aseară n-a fulgerat deloc. N-a dat nimeni foc la gunoi prin apropiere ca să trimită scânteii peste ogrăzile conașului. Nimeni n-a dormit în hambar cu lumânarea aprinsă. Nu puteai să spui că s-ar fi dus conașul singur printre

porumbei cu pipa aprinsă. Nu, focul ăsta fusese pus din răutate. Brooker își întărește vorbele printr-o încuviințare din cap. Oricine o fi pus la cale „treaba asta diavolească“, spune el, arătând cu degetul resturile negre ale scării pe care el și complicitii lui tocmai o rezemaseră în dimineața aceea de pereții grajdului ca să ajungă la porumbar, trebuie să fi avut de gând să fure porumbeii conașului. Să-i mănânce. Care dintre ei era atât de lihnit de foame, că fusese nevoit să fure mâncarea vecinilor? Doar ce spusese conașul cu o seară în urmă că are de gând să taie un vițel la sfârșitul secerișului, pentru a sărbători alegerea Reginei Recoltei. Și atunci care dintre ei ar fi putut să fure și să mănânce un porumbel, pentru ca apoi să fie prea sătul să mai poată mânca vițel? Nu, bănuielele se îndreaptă nu asupra unui sătean – ar fi de neînchipuit! –, ci asupra unui străin.

— Sunt niște nou-veniți... Parc-au răsărit din pământ la marginea pădurii, spune cineva, așa cum Brooker se și aștepta.

Informatorul arată cu mâna spre celălalt capăt al câmpului și spre celălalt fuior de fum, mai negru și mai jilav, pe care l-am văzut cu toții azi-dimineață când am ieșit din case ca să salvăm hambarul. Fumul de la focul lor se îndoaie încă negru deasupra frunzișului copacilor.

— Cred c-o să mergem să vorbim cu ei, spune conașul cu blândețe. Să mergem să vedem ce răspunsuri au să ne dea, dar nu înainte să stingem totul și să ne asigurăm că gospodăria mi-e în siguranță.

Se uită în jur și dă din cap. Asta chiar a fost o lovitură pentru el, încă o povară căreia trebuie să-i facă față. Are ochii înlăcrimați. Poate că e din cauza fumului.

— Ei bine... spune el, privind cerul murdar de deasupra nou-veniților.

Dar nu își mai duce vorba la capăt. Asta înseamnă că îl întristează gândul – de fapt, bănuiala cu totul întemeiată – că al doilea fuior de fum l-ar putea duce la hoții de porumbei. Mai știe și că datoria lui va fi să ia o decizie dură și categorică.

Înțeleg că a venit momentul să ridic mâna și să spun și eu ce cred, să le spun despre buretele ăla uscat. Sau ar trebui să-l trag pe Brooker Higgs deoparte și să-i dau vreo două în coaste. Dar

tac. Un burete al cerbilor nu e cine știe ce dovadă. Nici lipsa de talent actoricesc. În plus, simt că tendința generală este ca toată agitația asta să fie lăsată să se stingă odată cu flăcările. Azi e zi de odihnă și vrem să se limpezească aerul – să se limpezească și de primejdii, și de fum – ca să putem să ne voioșim, așa cum merităm. E bere de băut în seara asta, avem un vițel de mâncat, și o s-o alegem pe cea mai frumoasă dintre fete să fie Regina noastră a Recoltei. Sunt sigur că nu sunt singurul care-și ține gura și care nu ridică mâna, așa cum ar trebui să facă. Nu vrem să ne stricăm sărbătoarea, și nici nu o să punem niște porumbei și niște baloturi de paie mai presus decât copiii vecinilor noștri.

De fapt, mă doare prea mult mâna stângă ca să o mai ridic. Am fost printre voluntarii care au încercat prostește să rostogolească în curte baloturile cuprinse de flăcări, ca să fie mai aproape de gălețile cu apă și ca să salvăm astfel măcar o parte din nutrețul de iarnă al conașului, măcar câteva dintre grămezile lui umflate de fân. Mi-am umezit eșarfa într-o găleată de apă, m-am legat la gură cu ea ca să nu mă înec cu fumul și am intrat în hambar sub bârnele cuprinse de flăcări, cu vecinul Carr alături, ca să vedem ce mai putem salva. Ne-am proptit cu mâinile și pieptul de cel mai apropiat balot, ne-am sprijinit picioarele în lespezile podelei și am împins. Balotul s-a urnit, dar s-a răsucit numai pe jumătate. Ne-am pregătit din nou să împingem, dar de data asta o mână mi-a intrat în paiele aprinse și s-a înăbușit acolo câteva clipe. Mi-am ars degetele. Nu mai am fir de păr dincolo de încheietura mâinii. Palma mi-e pârlolită și mă doare de nu mai știu de mine. Drept să spun, un om prăjit nu miroase la fel de bine ca un porumbel prăjit. Rănile sunt grave. Pielea mi-e mai roșie ca păducelul. Fac tot ce pot ca să-mi stăpânesc durerea, ca să nu provoc un alt spectacol. Se găsește totuși cineva să mă compătimească. Conașul însuși mă prinde de umeri și mă îmbrățișează ca să își arate mila și grija. Știe că un fermier cu o mână rănită e la fel de folositor ca o furcă cu un singur dinte. Nu e de niciun folos, de fapt, mai ales la vremea secerișului. Nu e de mirare deci că deocamdată mă îngrijesc mai mult de pielea mea decât de cea a străinilor. Acum trebuie să mă duc acasă și să fac o cataplasma pentru rană, din faină

și albuș de ou. Apoi puțină sare pentru bășici. Azi sunt nevoit să fiu invalid. Azi, cel puțin, trebuie să mă mulțumesc să stau deoparte și să mă uit la ceilalți. Orice s-ar întâmpla când vecinii mei o să ajungă la nou-veniții care s-au așezat la marginea câmpurilor noastre o să se întâmple fără mine.

